

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 133 (3295) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

HETVENÖT ESZTENDŐ

Írta: Dr. PAÁL ÁRPÁD

Horthy Miklós kormányzónk 75 éves születésnapján a magyar nemzet hálással tekint föl reá, mert az ő személyében mintegy megtestesülve látja a maga sorának jobb irányát, az önérejtől való fölemelkedni tudást, a múltak és a jelen megrázkódtatásaiban is a jövő iránti hitet. Ez a hit egyrészt a magasabb erkölcsi szemléletnek, s az Isten iránti bizalomnak a jó érzése, másrészt meggyőződés is, hogy a magunk minden bajunkból és megpróbáltatásunkból. Olyan hit ez, mely megrendítő tapasztalatok árán véste a magyar nép tudatába azt a fölismerést, hogy mikor minden izmunk és jószándékunk megfeszül a magunkon való segítségre, akkor az Isten is megsegít bennünket. A föld és az ég igazi kapcsolódása van ebben a hitben, mely a munka és az Isten átérezését és szeretetét együttesen ható testi és lelki erővé teszi az egész magyar népben. Horthy Miklós egész életpéldája, s a nemzetéért való cselekedni tudása elhatározóan hatott arra, hogy a magyar népben ezt a jó és hatalmas hitet fölkeltse, kitaratóvá és folytonossá tegye, s így az 1918-iki összeomlásunk után újraéledésünk állandó hajtóerejévé változtassa.

Ennek a tudatos vagy ösztönös megérzése az, ami hálássá teszi a magyar népet, mikor kormányzójára tekint. Hálája megvan a hétköznapi életben is éppenúgy, mint a maihoz hasonló családi ünnepnapon. Különböző, igen jellemzően, ma is munkanapunk van, mikor kormányzónk 75-ik születésnapját ünnepeljük. Ezzel is mintegy azt jelezzük, hogy az ő családjába mi is beletartozunk és hogy őt a hétköznapi munka ritmusával is ünnepelni tudjuk. A hétköznapi is a maga egyszerűségével tartalmat ad, őszinteséget ad az ünneplő érzéseknek. Egy pár percre megáll a munka, hogy jó emlékezéssel gondoljunk Őreá, ki közel huszonöt éve a magyar élet munkáját ióságos gondal vezetni, történelmi átélésű tapasztalattal irányítja és népe iránti szeretettel bizik és hisz e nép jövőjében.

Az a 75 esztendő, amit kormányzónk megért, három történelmi korszakon vezetett keresztül. Az első korszak volt az 1867-es kiegyezés utáni korszak egész a jelen századig, a második a századfordulótól az 1918-as összeomlásig tartó, a harmadik a magyar összeomlásból való küzdelmes kiemelkedés korszaka, mely éppen most, a második világháborúban érkezett el a döntő próbatétel fordulójára.

Az első korszakot, a Horthy Miklós ifjúkorát, az jellemzi legfőképpen, hogy Magyarországon ekkor élte át a gazdasági és politikai liberalizmus a maga megalapozását. Ekkor kapcsolódott bele országunk is a világkapitalizmus áramlatába, de nem önállóan, hanem a Habsburg-birodalom közvetítésével, a fej-

lettebb osztrák ipar és pénzgazdaság gyámkodása mellett. A magyar középosztály alól ekkor morzsolódott ki a gazdasági alap, hogy idegen kapitalista érdekeltségek vegyék át anyagi életünk gyümölcsözését. A magyar középosztály fiai az áramlással szemben nem tudták tartani maguk alatt a földet, hanem át-sodródtak a hivatalnoki és más olyan értelmiségi pályára, melyek a kereskedelmi és ipari foglalkozásokkal alig voltak valami szerves összefüggésben.

A második korszakban, a századfordulótól kezdve, a liberálisizmus Magyarországon is elérte a maga fénykorát, perze az idegen kapitalizmus anyagi és

de ez csak arra vezetett, hogy ezek lettek a szociális elnyomódás igazi kapitalista okozói helyett a bűnbakok. Ez a politikai réteg a Habsburg-birodalom politikai erejébe menekült, vagy azzal szemben ellenzékenkedett, hogy a szociális forrongások kezdő tüzei ellen magát védje, vagy igazolja.

Jött az 1914—1918-iki világháború, amely lezárta ezt a korszakot, még pedig úgy, hogy kidöntötte a további tényezők sorából a Habsburg-birodalmat. Vele dőlt a magyarság addigi politikai uralma is, valamint egész addigi államrendszere. Nemcsak államunk, de hazánk is elveszett. Örült kavargás támadt

szellemi tulerejének a diadalával. Felsőbb társadalmi rétegeink is semmi önállóságot nem tudtak megőrizni ez idegen vezetésű gazdasági fejlődéssel szemben. Mezőgazdasági és ipari néprétegződésünk, a földműves és a munkás is ennek az idegenszerűségnek lett a kiszolgáló tömege. Megkezdődött a szociális problémák kiéleződése az alsóbb osztályok és a gazdasági uralomban levők rétege között, s ebben a kiéleződésben a középső és felső magyar rétegek ismeretlenül és tehetetlenül állottak. Helyettük a gazdasági élet idegen erői és rétegződései folytak be a tömegek sorsára, azok szervezték a tőkét is, a munkát is úgy, hogy a saját külön érdekeiket védjék és ápolják e szervezés által. A magyar tömegek fölött a névleges politikai uralmat a gazdaságilag tehetetlenné vált középső és felső magyar rétegek tartották ugyan,

minden társadalmi rétegünkben, s ennek a zavarát még tetézte az, hogy a győztes világhatalmak országunk feldarabolásával a gazdasági új megalapozás lehetőségét is elszakították a magyarság alól. A megmaradt csonkaországban az osztályellentét a bolsevizálódásra vezetett, a magyarsághoz hívek saját régi hazájuk földjén is üldözöttek lettek. Éhség és hirtelen gazdagodások tobzódása, munkanélküliség és élvhajhászó munkakerülés, s az ellentétek egyéb riasztó változata dult a megmaradt országban; de még akkor is, mikor a bolsevista uralmat ugyahogy legyűrheték.

Ebből a legmélyebbre zuhanásból vezetett ki az 1919-ben és 1920-ban kezdődő legujabb fejlődés, melyet legkifejezöbben Horthy kormányzó korszakának lehet nevezni. A világháború végén a magyar katonaságnak nem volt semmi összetartó

szervezete, vagy megszokott hagyománya. Ellenben az országra hullott romboló erők a háborúból visszatért magyar katonákat is vagy bolsevista szolgálatba fogták, vagy csatangoló munkanélküli táborra züllesztették. Horthy Miklós az osztrák-magyar birodalom flottája fölött parancsnokló tengernagy volt a világháborúban; ráterhelődött az a szomorú szerep, hogy ezt a flottát a győztes ellenfélnek átadja. Hazajött Kenderesre, de ott az országromlás szörnyű füstfellegetében nem tudott nyugodni, hanem Szegedre ment, hogy onnan a nemzeti hadsereg megszervezését megkezdje, s ezzel az ország anarchiája ellen az öfenntartó erő kialakítását elindítsa.

Egész világgal kellett megvívnia az így alakuló nemzeti szervezkedésnek. Egész világgal és ezen belül még a saját kérésbeesett, önmagát marcangoló országával is. Horthy Miklós fővezersége, majd 1920. március 1-én kezdődő kormányzósága tette lehetővé, hogy a nemzeti erők csoportosulása egyre öntudatosabb, egyre fegyelmesebb és egyre döntőbb hatású tudjon lenni. Sok belső gyöngeséget kellett ezért legyőzni, sok világintrikát és megsemmisítő akarást kellett leküzdeni, hogy a magyar állam körvonalai ismét élővé kezdjenek válni, hogy az egymással küzdő magyarokat hívó és cselekvő nemzetegységévé lehessen kovácsolni. Át kellett vészelné a trianoni békeparancs irtózatot követelményein; teljesíteni kellett azokat, hogy így legalább egy menedékszigetet biztosítsanak a magyarságnak a megmaradt csonkaország területével és államként való elismertségével. Aztán meg kellett szüntetni a szociális nyomort, hogy lehetőleg megbékült magyar társadalom folytathassa, amit a nemzeti hadsereg alakításával a nemzet-szervezésben megkezdettek. És a viharban ledőlt kultúrát is újjá kellett építeni; a népnevelésnek, az új időkre való átképzésnek intézményeit és szervezetét valósággal a semmiből kellett megteremteni, hogy szellemi életünk önbizalmat és hitet adjon minden új viharral szemben.

Mi, elszakított és más államba osztott magyarok akkoriban szintén éreztük a magunk tragédiáját, az elszakítás miatti árvaságot, s az idegen uralom alatti elnyomásokat és testi-lelki szenvedéseket. Hozzánk csak átszivárgó hírek jöttek, de tisztán nem láthattuk se a csonkaország tragédiájának igazi méreteit, jelenségeit és részleteit, se az abból való kiemelkedés fokozatait és egymásra következő cselekvéseit. Csak most, felszabadulásunk után tudunk beletekinteni a húsz esztendő előtti iszonyatokba, s azok legyőzésének a szépségeibe. És ezzel a beletekintéssel látjuk, hogy a teljes szétesésnek mennyi kétségbeesésével kellett megküzdeni, míg a magyarság az eltörött régi állama helyett újat alapíthatott, míg a teljesen elpusztult nemzetgazdaságot új

alapokra helyezhette, s míg az eltorzult társadalmi és szellemi életet a magára eszmélés jobb gondolataival és új öntudatosságával tudta eltölteni. Mi, elszakítottak itt és más „utódállam”-ban, a magyar államnak ezt az önmagából való kifejlődését már csak akkor láthattuk tisztában, mikor ennek az új államfejlődésnek a jó eredményeit és érdemességét a nemzetközi ködön keresztül is meg lehetett látni, s az ellenségnek is meg kellett előtte hajolnia.

A hitnek, a csüggedettségnek, a mindennap újra kezdeni tudó kitarásnak azt a nagy munkáját, ami a teljes kibontakozásnak és megerősödésnek ilyen nyilvánvaló és mindenütt látható eredményeihez vezetett, azt nem láthattuk a maga napokénti küzdelmeiben. De most látjuk és megilletődve érezzük, hogy milyen országépítés történt, milyen új történelmi alkotás állott elő a magunk multbeli történelmének teljes lerombolása helyébe. Ha Horthy Miklós hite, akaratereje, nemzeti hatalom-szervezése nincsen, akkor az előtte való két korszak logikus folytatása az lett volna, hogy a magyar társadalom elvész és nem tud új állami életet létesíteni magának. De az új állami élet

itt van, s ami nemzeti és keresztény meg-alapozást adott neki a Horthy Miklós hite és munkája, az is töretlenül áll, holott világvihar rázza az egész emberiséget és minden népet. Ebből nem azt akarjuk kiolvasatni, hogy egy kiváló ember erenye és nagyszerűsége tartja a világviharral szemben is a mi sorsunkat. De azt igenis érezzük, hogy az ő hitében és munkájában Istentől rendelt sorsunk továbbvívó megnyilatkozásai vannak. A kormányzónk által átélte 75 esztendő alatt az ő nemzete megérte a halált, de megérte a halálból való föltámadást is. Az ő élete tehát mintegy ábrázolása annak, hogy hogyan kell fölismerni a pusztulásban is az újjászületés nagyrendeltetését.

Ha így nézzük a Horthy Miklós 75 esztendejét, megláthatjuk benne, hogy minden világviharon keresztül is tovább fog élni a magyar nép biztos jövődjéje. Csak a Horthy Miklós hitével és munkájával kell tovább is kitaranunk, s Istenben és magunkban bizva, dolgoznunk. Ezt a példaadó hitet és munkát köszönjük neki, mikor 75-ik születésnapján hálaosan föltekintünk reá, s áldást kívánunk továbbbi életére.

Tovább folyik az angolszászok nagyarányú felvonulása a Földközi-tengeren

Súlyos veszteségeket okozott a német és olasz légierő az ellenségnek Végéhez közeledik Montenegróban a partizánok ellenállása

Róma. (MTI.): Mint a *Messagero* jelenti: Június 1-től 15-ig az olasz és német tengeri és légierők a következő veszteségeket okozták az ellenségnek: Egy tengeralattjárót, 3 cirkálót, 16 torpedóvadást és több kisebb egységet igen súlyosan megrongáltak. Ezek közül két cirkálót elsüllyesztettnek kell tekinteni. Elsüllyesztették, vagy felgyújtották 5 kereskedelmi hajót és 15 partaszállási célokat szolgáló hajót. Ezenfelül 174 angol és amerikai repülőgépet lőttek le.

Olasz és német légierők tovább támadják az angolszász felvonulást a Földközi-tengeren

Róma. (MTI.) Mint a *Messagero* jelenti: Pantelléria szigetének eleste után az olasz és német légierők tovább folytatták támadásaikat egyrészt azok ellen a partaszállási eszközök ellen, melyeket Afrika felől irányítanak Pantelléria felé, másrészt a kikötőben horgonyzó ellenséges egységek ellen, valamint azok ellen a hajókaravánok ellen, amelyek Gibraltárból jönnek kelet felé. Ezek a támadások megmutatták, hogy az ellenség számára lényegében nem változott a hadihelyzet a Földközi-tengeren Pantelléria és Lampedusa eleste után sem és az ellenségnek ugyanazokkal a nehézségekkel kell számolnia, az európai erőd elleni támadásnál, amely nehézségekkel eddig is számolnia kellett.

A lap ismerteti a június 16-án lezajlott olasz légitámadást, melynek során az olasz repülőek elsüllyesztettek egy 15.000 és egy 5000 tonnás ellenséges kereskedelmi hajót.

Zágráb. (MTI.) A *Hrvatski Narod* egész oldalas tudósításban számol be arról, hogyan vették a partizánok zár alá Gospicot, Lika fővárosát és a város hős lakossága hogyan viselte el az április 24-től május 30-ig tartó blokád.

A partizánbandák április 24-én, nagyszombat napján kezdték meg hadműveletüket a város ellen. A lakosság és a fegyveres erők törhetetlen akarat-

tal a város megvédése mellett döntöttek. Megkezdtek a földhányások és sáncok ásását és a kiserődök építését. Ebben a munkában a város valamennyi lakosa résztvett. A férfiak a külső védelmi vonalakban foglaltak állást, a nők fegyveresen cirkáltak a városban. Május 2-ről 3-ra virradó éjszaka állották ki a legnagyobb megpróbáltatást a város lakói. A partizánok reggel 6 órakor kezdték meg és este 7 óráig szakadatlanul folytatták a város elleni támadást. Egy 4 kilométeres szakaszon automata fegyverekkel és ágyúkkal felszerelve, három harcokosi támogatásával, igyekeztek megtörni a védők ellenállóerejét. A mintegy három dandárnyi erőseggű támadócsapat 11 ízben indított rohamot a város ellen, de a védősereg minden kísérletüket meghiúsította. Ezután a kudarc után a partizánok már csak kisebb jelentőségű támadással kísérleteztek, míg végre május 30-án megérkeztek a felmentő csapatok.

Zágráb. (MTI.): A *Nova Hrvatska* részletes tudósítást közöl a montenegrói tisztgatóharcokról. A gyűri most már teljesen bezárult a körülvevő partizánbandák körül. A horvát, német és olasz csapatok irdatlan erdőségek között rendkívül nehéz terepen folytatják harcukat, úgyhogy még egy kis időbe kerül, amíg véglegesen megsemmisítik az elke-

seredetten védekező partizánokat. Különösen súlyos csapást jelentett a partizánokra fő támaszpontjuknak, Zsabajának az elvesztése. A partizánok között egyre nagyobb az elégedetlenség és az elkecsereedés. A fogságbaesett partizánok elmondották, hogy 4000 tifuszbeteg is magukkal hurcolnak. A nélkülözések és a tifusz következtében elpusztult társaikat hatalmas tömegsírokban temetik el. Az elkecsereedett harcokat jellemzi,

Kormányzó Urunk háromnegyedszázados jubileumáról emlékezett meg az Erdélyi Párt értekezlete

Nagyvárad, június 17. Az Erdélyi Párt választmányi és elnöki értekezlete érdekes ügyeket tárgyalt. Napirend előtt hosszabb előadás hangzott el a talános kérdésekről, majd Biró László közművelődési titkár javasolta, hogy Nagy-szalontán, Éledeken és Szalárdon, de különösen a szörvány vidékeken is rendezzen a párt ugynevezett népies hangversenyeket, mert a magyar vidékeket és falvakat is be kell vonni minél intenzívebben a kulturmunkába. Ugyancsak Biró László javaslatára határozta el a választmány, hogy legközelebb a hadikórházban tarssanak egy nagyobb szabású házi hangversenyt.

Gara István vezetőségi tag, kertvárosi főbizalmi a kertvárosi piac ügyében tette meg javaslatát; ezzel kapcsolatban

Nagy hibák történtek a múltban, állapította meg a Rimanóczy-alap felügyelőbizottsági ülésén dr. Sztás Jenő miniszteri osztályfőnök

Nagyvárad, június 17. Dr. Sztás Jenő miniszteri osztályfőnök, a belügyminisztérium alapítványi osztályának vezetője Nagyváradra érkezett. Ma délelőtt dr. Soós István polgármester kíséretében megtekintette a Rimanóczy alapítvány tulajdonát képező szállodát, fürdőt, kávéházat, éttermet és az ezekhez csatlakozó helyiségeket. A több mint egy óras szemle után a polgármesterrel visszatért a város házára és ott résztvett a Rimanóczy alapítvány ez alkalomra összehívott felügyelő bizottsági ülésén.

A polgármester, aki az ülésen elnökölt, köszönetét fejezte ki dr. Sztás miniszteri osztályvezetőnek, hogy személyesen jelent meg az alapítvány vagyonából eddig végzett munka ellenőrzésére és azoknak a felfogásoknak a meghallgatására, amelyek a fürdő és a szálloda jövőbeli kezelésére vonatkozólag kialakultak.

Ezután a városi főszámvévo ismertette az alapítványi vagyon kezelésére vonatkozó számadatokat, majd pedig a polgármester vázolta az alapítvány jelenlegi helyzetét: rámutatva különösen arra, hogy most főként az a probléma vár eldöntésre, hogy a fürdő és a szálloda a jövőben házikézelésben maradjon-e vagy pedig helyesebb lenne-e ismét bérbeadni, s amennyiben megmarad az intézmény házikézelésben, hozzájárul-e a minisztérium azokhoz a beruházásokhoz, amelyeket a felügyelő bizottság a törvényhatóság jóváhagyásával eszközölni óhajt.

Ezzel kapcsolatban kimutatták a miniszteri osztályvezető előtt, hogy a Rimanóczy szálloda és fürdő házikézelésben eddig havonta átlagosan majdnem háromszor annyit jövedelmezett tisztán mint amennyit a legutóbbi bérlő fizetett. A két intézmény tehát feltétlenül rentábilisnak mutatkozik. Rámutattak arra, hogy a beruházásokra eddig 130 ezer pengőt vett fel a felügyelő bizottság, amelyhez újabb 120 ezer pengőt vesz igénybe, ezt a tartozást azonban a tiszta jövedelemből

Mozik műsora:

APOLLÓ: Földindulás.
BELVÁROSI: Tokaji aszú.
CASINO: A miniszter barátja.
KORONA: Varieté.

hogy az egyik német alakulat egyetlen napon több, mint 500 partizánhalottat számlált össze hadműveleti szakaszán.

a választmány megbízta Tanay Viktor pénztárost és Tanczer János v. tagot, hogy járjanak el a városi főmérnöki hivatalnál.

Tándor János vál. tag, Árpád vezér-úti főbizalmi a városból vidékre menő mezőgazdasági céplőmunkások gabonajuttatása, Szoboda József vál. tag, helyi főbizalmi pedig a szegény lakosság téli faszükségletének sürgős beszerzése ügyében intéztek kérdést a főtitkárhoz.

A tartalmas ülés befejezése előtt dr. Szabó Lajos elnök lelkes szavakkal méltatta a Kormányzó Ur Öfömeltósága el-évülhetetlen érdemeit a felhívta a jelenlevők figyelmét arra, hogy ki-ki saját felekezetének terpmóiban vegyen részt a hálaadó isztentiszteleten.

könnyen ki tudja fizetni, amellett, hogy a bevétel egy jelentős részét az alapítványtevő által meghatározott célra fordítják.

A felügyelő bizottság tagjai ezután egyhangulag a szálloda és a fürdő házikézelésben való megtartása mellett foglaltak állást.

Dr. Sztás Jenő miniszteri osztályvezető végül nyilatkozott a szemle alkalmával tett észrevételeiről. Kijelentette, hogy első rátekintésre meg volt állapítható, hogy az épület-komplekszum és a berendezés karbantartása körül a múltban nagy hibák történtek, megelégedéssel látja azonban, hogy már sok helyes intézkedés történt e hibák jóvátételére. Helyeselte az eddig eszközölt beruházásokat, de arra vonatkozólag, hogy a fürdő és szálloda a jövőben házikézelésben maradjon-e, nem nyilatkozott, mert, mondom, a kérdésben a belügyminiszter hivatott dönteni.

Kétségtelennek látszik azonban, hogy dr. Sztás Jenő miniszteri osztályfőnök a Nagyváradon szerzett tapasztalatok alapján a házikézelés mellett fog javaslatot tenni.

Karcagon és Kiskunhalason közellátási visszaéléseket lepleztek le

A közellátási hivatal anyagszámkodási visszaéléseket nyomozó kirendeltége a napokban Karcagon és Kiskunhalason végzett árelőnézést. Karcagon 26 hentes és mézáró, valamint gazdát értek sertésvágáson, akik azután a húst 3—4-szeres áron adták el. Kiskunhalason az országos véeáron jelentek meg váratlanul a detektívek, ahol 5 sertéskereskedő üzelmének vetették véget.

Árelőnézések voltak Kalocsán és Szombathelyen. Kalocsán a henteseknél elrejte 23 sertés húsát kerítették elő. Sok baromfi is előkerült. Szombathelyen 28 hentes ellen indítottak eljárás.

Hatalmas erőket vontak össze a németek a keleti arcvonalon

Támadást intéztek a német repülőgépek Pantelleriánál felvonuló ellenséges hajók ellen Orel térségében visszavetették a bolsevisták előnyomulását

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A védő főparancsnoksága jelenti: A keleti arcvonalon Orel térségében több ellenséges előretörést elhárítottunk. Német nehéz tüzérség jó eredményel lötte Leningrád hadifortosságú részét. Német harcikötelékek kedden támadást intéztek Pantelleriánál gyülekező hajók ellen. Elsüllyesztettek két nagy partraszállító járművet, több másikat súlyosan megrongáltak, azonkívül súlyosan eltaláltak egy rombolót. A kikötő berendezésekben is nagy károk keletkeztek. Egy géma földközi-tengeri térségben 23 gépet veszített. Június 15-én megrongáltak jelentett 7 szállítóhajó közül három hajó 9.000 tonnával elsüllyedt. A haditengerészet biztosító egységei a Csatorna felett egy támadó kötelékből öt gépet lelőttek. A szerdára virradó éjjel egyes ellenséges repülőgépek átrepültek az északnémet területek felett és bombákat dobtak le, melyek csak jelentéktelen károkat okoztak. Gyors német harcigépek június 16-ra virradó éjjel egyes délkeletangliai célpontokat támadtak.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A keleti arcvonalon már több, mint négy hónap óta változatlan a helyzet, mert a közben beállt jelentéktelen változásoktól eltekinthetünk. Német részről ezt a viszonylagos nyugalmat teljes mértékben felhasználták. Számtalan új hadosztállal erősítették meg a keleti arcvonal német csapatait, új fegyverekkel és felszereléssel fokozták az egyes hadosztályok amogy is nagy erejét. A hadsereg gépesítése olyan magas fokot ért el, hogy valószínűleg mozgó arcvonalról van szó. Kétségtelen az is, hogy ez idő alatt az ellenfél is komoly erőfeszítéseket tett arcvonalának megerősítésére. Teljesen hasonló a helyzet Nyugat-európa és Olaszország partján. A Sunday Times figyelmezteti olvasóit, hogy nem szabad lebecsülni azokat a nehézségeket, amelyek a szövetségesek esetleges európai inváziójával járnának.

10.000 áldozata volt a Nápoly elleni légitámadásoknak

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: A Popolo di Roma közli, hogy a Nápoly elleni angol-amerikai légitámadásoknak 10.000 áldozata volt. Ebből 2300 halott, a többi többé-kevésbé súlyosan sebesült.

Berlin. (MTI.) A német és olasz légiereő komoly pusztítást idézett elő a Szicíliai csatornában közlekedő angol-szász utánpótlási hajók között. A Pantelleria ellen irányuló hadműveletek kezdetétől június 15-ig 5 szállítóhajót, 2 partraszállítóhajót és 15 partraszállító naszádot süllyesztettek el. Súlyosan megrongáltak három cirkálót, közülük kettő elsüllyedése valószínű. Több torpedóromboló, hat szállítóhajó két partraszállító hajó,

valamint számos naszád és hadihajó szintén sérüléseket szenvedett.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1117. közleménye: Torpedóvető repülőgépeink az algiri partok mentén megtámadtak egy ellenséges karavánt és egy 15000 tonnás gőzöst elsüllyesztettek, egy ötcezer tonnást pedig megrongáltak. Német repülőkötelékek Pantelleria

közelében újból támadást intéztek ellenséges partraszálló hajók ellen és ezek közül néhányat elsüllyesztettek, vagy megrongáltak. Ellenséges repülőgépek kedden bombákkal és géppuskával támadták Palermó környékét, Trapaninit és Agrigento vidékét. A támadás károkat és veszteségeket okozott. Szicília felett 23 ellenséges gépet lőttek le.

Meghiúsították a japán légiereők a Japán elleni légitámadások kísérletét

Tokió. (MTI.) A NTI. jelenti: Tozó miniszterelnök, hadügyminiszteri minőségében hangsúlyozta az országgyűlésen, hogy a japánok a dolgok minden lehetséges jövőbeli alakulásával szembenézhetnek. Keletázsia újjáépítésében kielégítő előrehaladást értek el. Az indiai határon a védelmi berendezéseket megerősítették. A japán légiereők megghiúsították a Japán elleni légitámadások kísérletét.

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A japán tengerészeti miniszter közölte, hogy a japán haditengerészet a

háboru kitörése óta megsemmisített 5214 ellenséges repülőgépet, 13 csatahajót, 11 repülőgépanyahajót, 170 egyéb hajót, 128 tengerajattjárót és 362 kereskedelmi hajót.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint a munkáspárt szerdai gyűlésén elutasította a kommunista pártnak azt a kérését, hogy csatlakozhassék a munkáspárthoz. A visszutasítás egymillió 951.000 szavazattal történt 712.000 szavazat ellenében.

Törökország ezután is kizárólag török politikát folytat

Törökország békét akar

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyen közli: A török miniszterelnök nyilatkozatát úgy tekintik, mint kifejezésre juttatását annak, hogy Törökország ezután is kizárólag török politikát folytat. A japán miniszterelnök beszédét Japánnak az európai szövetséghez való tartozása legfigye-

zőbbnek tartják. A japán miniszterelnök beszédét Japánnak az európai szövetséghez való tartozása legfigye-

Kormányzó Urunkat ünnepelte a MÉP váradi szervezetének értekezlete

Molnár János prelátus kanonok mondotta az ünnepi beszédet

(Nagyvárad.) A Magyar Élet Pártjának nagyváradi szervezete szerdán este dr. Hlatky Endre főispán elnöke mellett értekezletet tartott, amelynek egyetlen tárgya Magyarország kormányzójának 75. születésnapjáról való megemlékezés volt. Az értekezleten megjelent az elnöklő főispánon kívül dr. Cziffra Kálmán Biharvármegye főispánja, Brösztel Lajos kanonok, Molnár János prelátus-kanonok, valamint a párt vezetősége és sok párttag.

Dr. Hlatky Endre elnök javaslatára az értekezlet úgy határozott, hogy miután hódoló táviratot a Főméltóságú Kormányzó Úrnak éppen az ő határozott kívánságára nem küldhetnek az ünnepi összejövetelről a pártközpontnak küldenek értesítést.

Az ünnepi emlékbeszédet Molnár János prelátus kanonok mondotta.

Költői szépségű beszédében emlékeztetett arra, hogy a magyar nép most, mint egy nagy család ünnepli a családfőt, kit az isteni gondviselés rendelt magyar nemzet szolgálatára és aki a nemzet legnehezebb és legreménytelenebb korszakában mutatott utat a magyarságnak.

Ezt az ünnepet nem jelzi a naptárban piros betű, nem rendelte el a törvényhozás, mégis őszinte szívből ünnepli minden magyar azt a férfit, aki a trianoni sorsból felemelte a nemzetet és elindította a boldogabb és szebb magyar jövő útján.

Hűsz esztendei nehéz küzdelem után az Uristen megadta nekünk magyaroknak, hogy Kormányzó Urunk bölcs országlása mellett megérhettük, hogy újra a kárpátok fenyői jelöljék a magyar határt és Szabadkán ünnepelethtük a magyar kenyér ünnepét.

lemreméltóbb jelének tekintik. A japán miniszterelnök felhívást intézett a semleges államokhoz, hogy olyan politikát folytassanak, amelyen saját maguknak használnak és nem a hadviselőeknek. Litvánoknak az Adriára vonatkozó szovjet igénybejelentése Berlinben nem keltett meglepetést.

Ankara. (MTI.) A Német TI jelenti: A török köztársasági néppárt kongresszusa nagy jelentőségű a török külpolitika szempontjából. Először a köztársasági elnök szögezte le a török külpolitika alapelveit. Nem akarnak mást, mint megőrizni a békét. A miniszterelnök ismertette ezután Törökország viszonyát a hadviselő államokhoz. A kongresszus igen fontos belpolitikai megnyilatkozás volt, mert azon hangsúlyozták, hogy Törökország minden erejével arra törekszik, hogy ne sodródjon be a háborúba.

Elárasztott több pincét a záporosó

(Nagyvárad.) A tegnapi zápor több helyen elárasztotta a pincéket. A mentőket mintegy nyolc helyre hívták segítségül. A kivonult mentők igyekeztek az előtört pincelakók segítségére lenni. Jelentősebb kár nem történt.

85 éves a svéd király

Stockholm. (MTI.) Svédországban Gusztáv király 85. születésnapját ünnepelték. A király az ünnepélyes istentisztelet után fogadta a kormány tagjait és országgyűlés elnökeit. Délután fényes kísérettel végig haladt Stockholm utcáin, majd a katonaságot szemlélte meg.

Helsinki. (MTI.) A svéd uralkodó születésnapját a finn sajtó vezércikkben méltatja. Finnország őszinte szívvel részt kíván venni a mai ünnepben azzal a meggyőződéssel, hogy Gusztáv királyban meleg szívű barátot üdvözölhet.

Ezen az ünnepnapon minden magyar-nak kell hátaltel szívvvel arra gondolni, hogy a nemzet legborzasztóbb erkölcsi és anyagi elesettsége idején Horthy Miklós volt az, aki kimondta a jelszót, hogy Magyarország keresztény és magyar akar maradni és ő emelte a magyar önértzetet újra a régi öntudatra. A beszéd után a gyűlés résztvevői lelkesen éljenezték a kormányzót.

Azután Varga Gedeon református lelkész, a párt elnöke emlékezett meg a mai ünnepnap jelentőségéről. Isten megbizonyította nemzetünk elhivatottságát azzal, hogy olyan vezető adott számunkra, aki alkalmas arra, hogy a nemzetet nagy céljai megvalósításának útján vezérelje.

Az értekezlet dr. Hlatky Endre záporoszával ért véget.

Lelkes ünnepléssel emlékezett meg a Munkaközpont összehozói ülésén a Kormányzó születésnapjáról

Példaadó igyekezettel gondoskodnak az üzemtulajdonosok munkásaik tüzfájáról és élelmezéséről

Nagyvárad, június 17. Tegnap este népes és jól sikerült összehozói ülést tartott a Nemzeti Munkaközpont. Az értekezleten a fontos munkás ügyekben Budapesten tartózkodó Szabó János elnök országgyűlési képviselő helyett Lendvay Sándor helyettes elnök vezette le.

A napirendi pontok előtt Nagy István titkár megemlékezett a Kormányzó Ur 75-ik születésnapjáról, amit a jelenlevő munkásvezetők felállva és hatalmas tapsviharral fogadtak.

— Ma minden öntudatos magyar dolgozó hálatelt szívvel gondol Kormányzó Urunkra, aki felszabadított bennünket a trianoni rabságból. Mindnyáján kérjük az Istent, hogy Kormányzó Urunkat tartsa meg egészségben sokáig, hogy teljes egészében végre hajthassa nagy művét, az összes magyar testvérek felszabadítását — mondotta Nagy István titkár a jelenlevők nagy lelkesedése mellett.

Ezután bejelentette Nagy István, hogy a jelenlegi értekezleten részt vesz a NMK országos megbízottja, Poór Miklós, aki azon fáradozik, hogy a szombat esti munkás-művész estély, valamint a vasárnap délelőtti munkásmatiné kitűnően sikerüljön.

Poór Miklós bejelentette, hogy az országban a vidéki városok közül Nagyvárad az első hely, ahol ilyen előadást rendeznek. Bejelentette, hogy több fővárosi művész és művésznő fog eljönni Váradra, ezenkívül el fog jönni az egész országban már ismert nevű vasmunkás-költő, Géza Ottó is. Nagyváradról Csúrka Péter ismert jobboldali író is szerepelni fog. Beszédet fog mondani Szabó János képviselőn kívül a város polgármestere is, valamint a NMK országos titkára, dr. Szabó László.

Az összehozói elhatározta, hogy felhívja mindazon NMK-hoz tartozó munkásokat, akik a 10-nél kevesebb létszámmal dolgozó üzemekben vannak alkalmazva, hogy a tüzfaja igénylésüket 8 napon belül jelentsék be a NMK titkárságon.

Nagy István titkár bejelentette, hogy a szakiskolát végzettek megalakítják a NMK keretén belül a szervezetüket Nagyváradon is, mint ahogy már Budapesten kívül az ország több városában is megtörtént. Kérte a vezetőségi tagokat, hogy támogassák a szakiskolát végzetteknek a munkáját. Az indítványt a választmányi ülés teljes egészében magáévá tette és felhívta az összes

nagyváradai szakiskolát végzettek, akik még eddig nem jelentették be csatlakozásukat, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a Nemzeti Munkaközpont titkárságán.

Több üzemi NMK megbízott jelentette, hogy az üzem vezetősége már megrendelte a tüzfát a munkások részére. Az összehozói felkéri most mindazokat az üzemtulajdonosokat, akik még nem rendelték meg a munkásaik részére a téli tüzfát, hogy sürgősen tegyék ezt meg, mert ezzel a belső frontot erősítik, tehát hazafias kötelességüket teljesítik.

A fenti kérdéshez igen értékes hozzászólások történtek Lendvay Sándor h. elnök, Oláh Sándor „Carmen” fő-

megbízott, Boross Mihály bős titkár, Szabó Sándor építő alelnök, Szabó József famunkás-alelnök és még többek részéről. Jelentették, hogy a legtöbb üzem tulajdonosai mindent elkövetnek, hogy a munkások téli tüzfaja és élelmiszerszükségei biztosítva legyenek. A Nemzeti Munkaközpont vezetősége is elkövet mindent, hogy ez évben is szerezen a kistüzemi NMK munkások részére burgonyát. A fenti határozatokat a megjelent üzemi munkásmegbízottak nagy megnyugvással vették tudomásul.

Több belső szervezeti ügyek letárgyalása után a jól sikerült választmányi ülés Lendvay Sándor elnök h. lelkes zárószavaival ért véget.

Halló otthon!

Üzent a front!

**„Imádkozzon és dolgozzon otthon mindenki, hogy legyőzzük és megsemmisítsük ezt a szörnyű rendszert”
Nagyváradai honvédek üzennek a frontról**

Nagyvárad, június 17. Ujabb tábori lapok érkeztek a szerkesztőségbe. Most már bátran állíthatjuk, hogy a szeretet és érdeklődés kapcsolata kialakult az itthon és a front között. A „Magyar Lapok” minden száma nagyon sok példányban megy ki a frontra s ha bár egy kissé megkésve is érkeznek meg az ujságok, mindig visznek ki érdekes híreket, főképpen pedig viszik az otthon melegét, hangulatát.

Egyik legutóbbi tábori rovatunkban megemlékezünk arról egy levél nyomán, hogy Marjalaky Tibor zászlós, harctéren levő kedves munkatársunk beszámolója milyen mély benyomást váltott ki széles körökben. Nemcsak itthon, hanem ott kint a fronton is. Most újabb bizonyítékot kaptunk ennek a mély, őszinte benyomásnak egy tábori levelezőlapon. Oláh Károly honvéd (F. 458.) írja a következőket:

„Tekintetes Szerkesztőség! Igen nagy örömmel olvastam a „Magyar Lapok” május 19-i számában Marjalaky Tibor cikkét a nagyváradai honvédekről. Arra kérem most a T. Szerkesztőséget, a fenti számból küldjenek — ha van — az alábbi címre két példányt az apámnak: Oláh Károly gazdálkodó. Poklostelek (Bihar-megye). Azonkívül nem bánám, ha

én is kaphatnék egy pár számot belőle. Remélem, hogy kérésem teljesítik, mert én is nagyváradai honvéd vagyok. Maradok bájársi tisztelettel: Oláh Károly honvéd.”

A kérést természetesen teljesítettük, mert hiszen Oláh Károly nagyváradai honvéd, vagy talán az is elég, ha azt mondjuk: honvéd. Üdvözlőnkét küldjük és kérjük, hogy minél gyakrabban írjon nekünk is. Lapjait mindig szívesen várjuk.

Kecskeméti János honvéd (tp. Z. 421) lapján sokan irnak és üzennek az itthoniaknak.

„Azzal a kéréssel fordulunk Önökhöz, hogy mint nagyváradiak, akik a „Magyar Lapok” ide érkező számaát a legnagyobb érdeklődéssel olvassuk, üzenetiinkkel helyet kapjunk a lap hasábjain. Mindnyáján csokoljuk felelőségünket, testvéreinket, szüleinket és gyermekeinket. Mindnyáján jól vagyunk és egészségesek. Ezt üzenjük messze Oroszországból: Kecskeméti József, Szurka Sándor, Stiaszni Gyula, Szabó Lajos, Papp Kálmán, Kovács Béla, Tótós Béla, Karácsony Gyula, Arany Sándor, Nagy Bálint — mindnyáján a Z. 421 tábori postaszámra.”

Miután az üzenetet kívánságuk szerint közöltük mi is üzenünk a Z. tp.

421. derék honvédeknek: Meleg szeretettel köszöntjük őket és kérjük, hogy minél gyakrabban írjanak.

„Bacsapáson és hazugságon alapuló világ”

Lapunk szerkesztője igen kedves lapot kapott Barhács József szv. szakaszvezetőtől (tp. Z. 333), aki ismert nagyváradai nyomdász s most kint a fronton teljesít szolgálatot. A lap szövege a következő:

„Kedves Főtisztelendő Ur! A búcsuzásnál megígérttem, hogy írni fogok benyomásaimról. Hogy ilyen későn teszek eleget ígéretemnek, annak az oka az, hogy nem akartam elhamarkodott véleményét alkotni az itteni dolgokról. Én odahaza állandóan olvastam a Főtisztelendő Ur cikkeit, előfizetője vagyok a „Magyar Lapoknak” és tudom azt, hogy milyen nagy szerepet tölt be a lap éppen értékes felvilágosító cikkeivel a régebben félrevezetett munkásság körében. Hála Istennek, azt már otthon is tapasztalhattam, hogy milyen szépen halad a felvilágosító munka. Ez nagyon szükséges és fontos dolog. Egyébként nem is tudnám pontosan és részletesen megírni az itt tapasztalt dolgokat, azért nem térek ki hosszabban semmire. Ha majd a jó Isten hazaségít, akkor részletesen lefestem ezt az egész bacsapáson, rek-lámon, hazugságon alapuló és terrorral felépített világot. Inkább üzenek a talán még habozó, ingadozó nagyváradai magyar munkásnak. Imádkozzanak és dolgozzanak otthon és legyenek minden erejükkel azon, hogy legyőzzük és megsemmisítsük ezt a szörnyű és utálatos rendszert, nehogy a saját bőrükön kelljen tapasztalni a valóságban azt, amit olyan szépen kiszíneznek és füllünkbe sugdosnak sőtétben bujkáló bérencék és elvakult emberek. Ezt nemcsak mint katona, hanem mint munkás, mint a magyarországi könyvnyomdai munkások nagyváradai kerületének vezetőségi tagja is kívánom és óhajtom Szerezzel üdvözlöm az összes nagyváradiakat, a Főtisztelendő úrnak minden jót kíván Barhács József szakaszvezető.”

Barhács József lapja az igazi magyar munkás hangját üti meg. Kedvesen cseng füllünkbe minden szava. Hiszük, sőt tudjuk, hogy Nagyvárad minden igaz magyar munkása így gondolkodik, azért csak bátorításul és buzdításul szolgál a figyelmeztetés. Köszönjük a szíves megemlékezést és mi is nagy szeretettel köszöntjük ott kint a fronton.

Végül üdvözlőket közvetítünk ki a frontra Szomor Gyula honvédnek (tp. Z. 476). Szomor János (Kornis-utca 5. sz.) üzeni:

„Nagyon sok születésnapot örjél jó egészségben. Mi itthon nagyon jól vagyunk, nincs semmi bajunk. Irjál nagyon sokat. A csomagot elküldtük. Számtalanszor csokolunk: szerető szüleid és Angéla.”

Mi is szeretettel csatlakozunk a jó kívánságokhoz és sok születésnapot kívánunk Szomor Gyulának.

KORONA Filmszínház.

Budapesttel egyidőben!

Péntektől:

CSOKPARÁDÉ (ha szeretsz elvehetsz)

Pompás operett, fényes revü és egyben szellemes, ötletes vígjáték.

Főszerepben: Johannes Heesters, Dora Komar, Hans Moser.

Kisérő műsor: A kormányzó Ur Üfőméltósága 75. születésnapjára készült ünnepi film

Csütörtökön utoljára: V A R I E T É

Magyar tulajdonba került ismét az I. Ferenc József hajó

Apatin. (MTI.): Belgrádból Apatinba érkezett a Folyam és Tengerhajózási Rt. egyik régi termes hajója, az I. Ferenc József, amelyet az első világháború után a szerbek foglaltak le Karagyorgye-nak neveztek el. Most több uszálylyal együtt került vissza magyar tulajdonba a két kormány közötti megállapodás értelmében.

Tizenkét nemzet munkásainak kongresszusa Hamburgban

Hamburg. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Gitterer, a propagandaminisztérium államtitkára a hamburgi városháza nagy dísztermében megnyitotta a Hamburgban dolgozó külföldi munkások kongresszusát, melynek mottója: Európa munkásai dolgoznak Hamburgban a győzelemért! 17 nemzet munkásai jelentek meg a kongresszuson, ahol számkra szórakoztató és művészi számokkal, népi jellegű szellemében bajtársi összejöveteleket rendeznek.

Bonyolult árdrágítási ügyet tárgyal a törvényesék

Nagyvárad, június 17. A nagyváradai törvényesék uszora-bíróháza rendkívül bonyolult és körülményes árdrágítási per tárgyalását kezdte meg csütörtök délelőtt. A pernek több vádlottja és számos tanuja van. A bíróság először Eisen Emánuel hallgatta ki, aki ellen az a vád merült fel, hogy a gomolyát áron felül vásárolta. A vádlott a bíróság előtt azzal védekezett, hogy magas fuvardíjat fizetett, emellett az apadési különbözlet miatt is jogában állott bizonyos összeget számításba venni, vallozásából azonban a tényállást nem sikerült tisztázni teljesen.

Czeglé Tódor, a második vádlott a bíróság kérdéseire kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Őt csupán mint fuvarost alkalmazták az elsőrendű vádlottak, valamint a gomolyát eladó falusiak és egyebet nem is tett, mint hogy 35 pengő fuvardíjért Nagyváradra szállította az említett tejméket. Ezenkívül még 5 pengőt kapott azért, hogy a gomolyát nem csak behozta, de őszébe is ezedte a falusiaktól. Arra vonatkozóan, hogy mennyi pénzt vett át az árúért, a vádlott rendkívül zavaros feleleteket ad. Előbb azt állította, hogy 3 pengő 20 fillért, majd azt vallotta, hogy 3 pengő 60 fillért adott az árúért.

A bíróság végül is szakértők kihallgatását rendelte el. A szakértőket telefonon megidéztek a tárgyalásra a lapunk zártakor azok kihallgatása még nem ért véget.

Petroleummal locsolta a tüzet — halálra égett

Makóról jelentik: **Otlecz Jánosné** huszonnyolc éves mezőkovácsházi asszony petroleumot öntött a tüzhelyen lévő parázsra. A hirtelen fellobbanó lángtól a kanna felrobbant és az égő petroleum ráomlott az asszony ruhájára. Otleczné súlyos égési sebeibe a makói kórházban meghalt.

Horthy Miklós kormányzó Tiszapalkonya határában az első ásóvágással megindította a Sajó-csatorna munkálatait

Közelebb kerülnek a végtelen magyar rónák a sajómenti iparvidékekhez

Tiszapalkonya. (MTI.) A magyar vízi úthálózat kiépítéséért folytatott és eddig is nagy eredményeket elért hatalmas munka, új mérföldkövhöz érkezett. Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója fényes ünnepség keretében, Tiszapalkonya község határában az első ásóvágással megindította azt a nagyarányú munkát, amely a magyar munkások tízezeinek kenyerét adva, közelebb hozza majd a gabonát termő végtelen magyar rónákat a sajómenti iparvidékekhez.

Az ünnepségen megjelent **Kállay Miklós** miniszterelnök, báró **Bánffy Dániel** földmívelésügyi miniszter, vitéz **Keresztes Fischer Ferenc** belügyminiszter, vitéz **Lukács Béla** tárcanélküli miniszter, **Zsindely Ferenc** kereskedelem és közlekedésügyi miniszter, több államtitkár, számos főispán és sok minisztériumi főtisztviselő.

A Kormányzó Ur 12 órakor érkezett **Gerlóczy Gábor** szolgálattevő szárnysegéd kíséretében. A Délibáb

nevű csavargözörsre szállott, hogy azon tegye meg az utat kíséretével az ünnepség színhelyére. A tiszapartirév a magas vendég fogadására zászlódiszt öltött. A munkásság és a környék lakossága tomboló lelkesedéssel ünnepelte a kormányzót.

Báró **Bánffy Dániel** földmívelésügyi miniszter hódolattal köszöntötte az államfőt és tolmácsolta ennek az ország résznek köszönetét azért, hogy a főméltságu úr a Sajó-csatorna munkálatainak megkezdését legmagasabb megjelenésével kitüntette. Beszéde után hódolattal kérte az ország résznek köszönetét azért, hogy a műszaki tervek ismertetését. A tervek ismertetése után kegyeskedjék a munka jelentőségét azzal a ténnyel is kiemelni, hogy személyesen teszi meg az első ásóvágást.

A Kormányzó Ur a részletes műszaki tervek áttekintése után megtette az első ásóvágást, amivel a nagyarányú vízépítési munkálat kezdetét vette.

Ünnepélyt rendez az Ipartestület Kormányzó Urunk hetvenötödik születésnapján

Zrinyi Ilona emlékezetét is méltó keretek között ünneplik meg az iparosok

Nagyvárad, június 17. Nagyvárad iparossága az Ipartestület keretein belül méltó keretek között fogja megünnepelni Kormányzó Urunk hetvenötödik születésnapját. Az ünnepség pénteken délután 5 órakor kezdődik, színelve az Ipartestület földszinti nagyterme. Az ünnepély műsora a következő:

Nemzeti Hisekegy, elmondja a közönség.

Megnyitó, Tartja: Szabó Károly elnök. Fohász: „Te vagy Horthy Miklós magyarok vezére...” Énekl: Kies János.

Ünnepi beszéd, Tartja: Dr. Olasz Vilmos kamarai főtítkár.

Babai József: Ima. Előadja: Lakatos Gyula.

Vidor József népművelési titkár zárószavai.

Himnusz. Énekl: a közönség.

Az ünnepélyt követi: Dr. Cserezy Béla kereskedelmi és iparkamarai titkár előadása az iparosok kötelező könyvvezetéseiről és az új rendezési pótadóról. Ugyancsak ünnepélyes keretek között

emlékezik meg az Ipartestület Zrinyi Ilona 300 éves jubileumáról. Ebből az alkalomból vasárnap délelőtt fél 12 órakor rendeznek ünnepélyt ugyancsak az Ipartestület a következő műsossal:

Nemzeti Hisekegy. Elmondja a közönség.

Megnyitó, Tartja: Szabó Károly elnök.

Költemény. Szavalja: Lakatos Gyula.

Ünnepi beszéd. Mondja: Balázs Zsigmond, tanítónőképző int. tanár.

Kuruc dalok. Énekl: a) Papp Rózika, kíséri: Schwalbné-Belme Magda; b) Kies János, kíséri: Béczy László.

Költemény. Szavalja: Fenessy Margitka.

Erdélyi dal és Rákóczi megtérése. Énekl: Rácz Sándor, zongorán kíséri: Schwalbné Belme Magda.

Himnusz. Énekl: a közönség.

Az ünnepélyekre belépődíjat nem alapítottak meg. Önkéntes adományokat a hadiárva részére elfogad a rendezőség.

Mindenki gyönyörködni akar a magyar nótadélutánon és esten, **Június 24-én a Református Kulturpalotában** ahol két legnépszerűbb rádiószárunk:

Utry Anna, Cselényi József

Thegze-Gerber Miklós zongora- és cigányzenekísérete mellett szébbnél szébb magyar dalokat adnak elő. — Jegyek elővételben: Hunyadi József könyvkereskedésében Rákóczi-ut 2.) kapható.

Elnöki tanácsülésen ünnepli meg az Erdélyi Párt Kormányzó Urunk 75. születésnapját

Nagyvárad, június 17. Az Erdélyi Párt nagyváradai és biharmegyei szervezete Kormányzó Urunk hetvenötödik születésnapjának alkalmából ünnepi elnöki tanácsulást tart pénteken délben 1 órakor a Sal Ferenc utcai Magyar Házban.

Ujabb adományok Kis Szt. Teréz templom kifestésére

A lisieuxi Kis Szent Teréz plébánia-templom belső kifestésére újabban a következő adományok érkeztek: Szabó Sándorné, Bukarest 2, özv. Gaszner Károlyné 3, Tavasz Erzsébet Magdolna 1, özv. Schenker Jánosné 5, Ertey Lajosné 20, özv. Kovács Lászlóné 2, Bobrovsky Sándor, Nagybánya 5, Wallner Győző Szt. József Intézeti igazgató 20, Körösi János könyvkereskedő 5, Czibula József fodrász 1, Jelinek Géza ny. városi főszámvevő 15, Rk. Egyházközség, Debrecen 10, Varga Antal 10, dr. Hoványi József 5, Juhász Rezső főtanácsos 3, Klein József 2, Günther Ferenc 1 pengő. (Folytatjuk.) A kegyes adományokért ez úton is hálás köszönetet mond: Dr. Tombory Béla plébános.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

Folyóirat-szemle.

Megjelent a **Magyar Szárnyak**, a magyar repülés népszerű folyóiratának második júniusi száma. **Jánossy István** kitűnő lapja gazdag, változatos tartalommal adja az egész világ repülésének keresztszemlejét.

Nagy Béla százados Honismeret repülőgépről címmel eddig soha nem látott képanyaggal illusztrálja a madártávlati Magyarországot s a háboru utáni magyar légiturisztika fejlődésének veti meg az alapjait. **Raczkó Lajos Méray-Horváth Róbert** kitűnő távrepüléséről, valamint a vati oktatótáborról számol be. **Nagy Ernő** szegedi látogatásáról ad számot. **André Lajos** a repülő időjárás kutatásról is. Vitéz **Szentnémedy Ferenc** a jövő kereskedelmi repüléséről közöl érdekes külföldi nézeteket. **Udvarny Jenő** repülőőrnagy az egész világ repülőeseményeit foglalja egybe.

A német repülőerődökről, a Kurierokról érdekes képes oldalt látunk, rövid cikkel. Az éjszakai vadászok, a vadászgépek fegyverzete, a szovjet légierő gépeinek rajzai adják meg a legújabb műszaki vonatkozású felvilágosítást az érdeklődőknek. Még több érdekes cikk, szép képek, változatos tartalom egészíti ki a Magyar Szárnyak júniusi második számát. A lap ára változatlanul 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (VII. Király-u. 93. II.) készséggel küld.

Bihar vármegye alispánjától.

16.134—1943. szám.

Tárgy: Bihar vármegye törvényhatóságánál üresedésben lévő vm. kezelői és vm. díjnoki állások betöltése.

Pályázati hirdetés

Bihar vármegye törvényhatóságánál a derecskei járás főszolgabíró hivatalában lemondás folytán megüresedett egy vm. kezelői, valamint az ennek betöltése által esetleg megüresedő vm. díjnoki, továbbá a cséffai járás főszolgabírói hivatalánál megüresedett egy vm. díjnoki állásokra pályázatot hirdetek.

Ezen állásokra az 1931. évi III. t. c. alapján igazolvánnyal ellátott egyének, továbbá az 1938. IV. t. c. rendelkezéseihez képest a hadirokkantak, a vitézi rendhez tartozók, valamint a tűzharcosok elsőbbséggel bírnak, feltéve, hogy a középiskola IV. osztályát elvégezték és 45. életévüket még nem töltötték be, továbbá egyenlő feltételek fennforgása esetén elsőbbségi igényrel bírnak az ország gyaripásáért folytatott, valamint az orosz földön harctéri érdemükért katonai kitüntetésben, soronkívüli katonai előléptetésben, dícsérő elismerésben részesültek.

Ugy a kezelői, mint a díjnoki alkalmazások ideiglenes minőségben történnek. Végleges alkalmaztatásuk iránt 3. illetve 1 évi kifogástalan szolgálat után történik intézkedés.

A pályázatra jogosultak a feltétlenül sajátkezűleg irt kérvényüket, pontos lakcím feltüntetésével 1943. évi július hó 8. napjának déli 12 órájáig, a már közszolgálatban (katonai szolgálatban) állók szolgálati uton kötelesek a vm. kezelői állásra „Méltóságos dr. Cziffra Kálmán főispán urhoz címezve, — míg a vm. díjnoki állásra Bihar vármegye alispánjához címezve — iktatóhivatalomnál előterjeszteni.

A pályázati kérvényekhez eredetben vagy hitelesített másolatban a következő okmányokat kell csatolni:

1. a magyar állampolgárságot igazoló hatósági bizonyítványt, esetleg a magyar állampolgárságra való igény szabályszerű bejelentését igazoló okmányt (optiót),
2. újabb keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt, amely a családi állapotot, az u. n. tanácsköztársaság alatti magatartást is igazolja,
3. az állami szolgálatra alkalmas szellemi és testi épséget igazoló, új keletű közhatalosi tisztiorvosi bizonyítványt,
4. születési anyakönyvi kivonatot,
5. az iskolai képzettséget igazoló okmányt, iskolai bizonyítványt,
6. az igényjogosultságot igazoló okmányokat és pedig:
 - a) az igazolványosoknál az 1931. III. t. c. alapján kiállított „Igazolvány”-t,
 - b) a Vitézi Rend tagjainál a Vitézi Rend Főszéktartósága által kiállított igazolványt,
 - c) az 1914—18. évi világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített egyéneknek (tűzharcosoknak) a Károly csapatkereszt viselésére vonatkozó igényjogosultságot tanúsító igazolványt,
 - d) a világháború alatt teljesített arcvonalbeli szolgálatból kifolyólag rokkanttá vált egyéneknek az ezt megállapító okmányt,
 - e) esetleg a világháború után teljesített katonai szolgálatot igazoló okmányt,
7. az eddigi szolgálatot, illetve foglalkozást igazoló okmányt,
8. arra vonatkozó okmányokat, hogy a folyamodó nem esik az 1939. IV. t. c.

5. §-ában foglalt tilalom hatálya alá.

Az igazolványosok, valamint az 1931. III. t. c., továbbá az 1938. IV. t. c. 6. §-a szerint elsőbbségi igényrel bírók folyamodványai illetékmentesek.

A pályázati feltételeknek meg nem

felelő, kellőképpen fel nem szerelt vagy elkésve érkezett folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1943. június hó 12-én.

Dr. vitéz Nadányi János s. k. alispán.

GAZDASÁGI ÉLET

Több mint 200 oldalas könyv számol be az EMGE egyéves munkájáról

Szombaton és vasárnap lesz az erdélyi magyar gazdák nagygyűlése

Kolozsvár, június 17. A napokban olyan több mint 200 oldalas könyv hagyta el a sajtót, amely nem kerül kereskedelmi forgalomba. Patinás, kiesit talán látszólag szürke címe mögött: — Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület Munkája 1942—43 — Erdély közösségi szellemének egyik nagymultu intézménye szólal meg 100 éves fennállásának előestéjén. Számbavevő és számbaad: nem a papiros, hanem félmillió erdélyi magyar gazda. Az a mezőgazdasági termelő réteg, amely immár kilépett a „magyar tömegek” névtelenségéből és valamennyi egyéni öntudatos vállalója a magyar sorsnak. Amint az előszó mondja, nemcsak az egyesület tevékenységéről kíván hű képet adni, ennél igényesebb: „a jelentés legyen bizonyágtétele annak, hogy a

közösség szelleme a két Erdély földjén.”

Az első fejezetben termelési helyzetképet kapunk. Három táj bontakozik ki szemünk előtt, mint termelő egység: Csik, Beszterce-Naszód és Máramaros tulnyomóan gyepes-erdős jellegű hegyvidéke, a Maros-Torda, Udvarhely és Háromszék vármegyék magában foglaló átmenetet jelentő felső Maros és Olt medence, végül a Mezőség és a Pártium Szolnok-Doboka, Kolozs, Szilágy, Szatmár és Bihar megyével mint tulnyomóan szántóföldi művelés alatt álló terület. A táblázatok a főbb termények természetési arányait és mindjárt természetlátogat, majd az állattartás helterjességét mutatja. Ez a kiindulás, mely alapja lehet Erdélyben az irányított gazdálkodásnak.

Az elmúlt esztendő munkája

A legfontosabb rész a következő fejezet: Az elmúlt esztendő munkája. Magától értetődő egyszerűséggel és természetességgel látjuk a hatalmas, több mint 100.000 tagot számláló szervezet életét. Az egyesület legfőbb feladatát a népnevelésben, a szakoktatásban látta, ezen a téren érte el legnagyobb eredményeit. Hivatalos lapja az Erdélyi Gazda 75 éves mult-ra tekintő folyóirat, — ma 55.000 példányban jelenik meg, — 40—60 oldalas terjedelemben s így az ország legkomolyabb népi irányú szaklapja. Az egyesület ezenkívül a mult évben is kiadta 504 oldalas naptárát, amely gazdák kezébe 1 pengős áron került. A tanfolyami kimutatás 43 háromhetes EMGE mezőgazdasági és 7 gépközelői tanfolyamról számol be, amelyen 2.142 gazda vett részt. Számot ad a jelentés 44 állami háromhónapos gazdasági, 5 háztartási, valamint 7 zöldmező gazdasági és 9 pástorképző tanfolyamról is. Ezeket a Földművelésügyi Kirendeltség, illetőleg ugyancsak az EMGE Zöldmező ügyosztálya rendezte. Itt összesen 2.645 gazda pástorképző és gazdaasszony nyert kiképzést.

A mezőgazdaság közvetlen irányítását jelentik a juttatások, rámegettérítések, kedvezmények és jutalmak. Komoly tételekre rug az az összeg, amely ilyen formában az EMGE közvetítésével a műtrágya, nagy és kisgépek, állatok, gyógyszerek stb. formájában a gazdák birtokába kerül. Ugyanezt a célt — a mezőgazdálkodás irányítását — szolgálja a Földművelésügyi Minisztérium Kirendeltsége által beszerezett nemesített vetőmagzaporító telepek nagy száma, amelyek címjegyzékét szintén tartalmazza a jelentés. A táblázatok és felsorolások a mai állapotokat számbavevő részletes tanulmányokkal vannak párhuzamba állítva, így a kép

még teljesebb.

Kiemelendő része a jelentésnek a földbirtokpolitikával foglalkozó fejezet. Csak most ért véget az a hatalmas munka, amely teljes részletességgel tárja fel a román földreform ügyét.

A jelentés végül az EMGE érdekképviseleti szerepéről, vagyoni helyzetéről, kapcsolatairól, végül a hivatalos mezőgazdasági szociálpolitika erdélyi tevékenységéről számol be.

A jövő teendői

A jelentés beismeri, hogy a beszámoló hiányos, mert nincs benne szó azokról a gazdatestvéreinkről, akik továbbra is a kisebbségi sorsban maradtak és akik nehéz helyzetükben a Dél-erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületben dr. Szász Pál vezetésével apólják tovább azt a közösségi szellemet, amit együttélésünk alatt a legfőbb belső nemzeti érdek adott számunkra. A zárófejezet ezután utal a jövő teendőire: elsősorban tovább kell védekezni a külső és belső ellenségtől.

Másodsorban számot kell vetni a háborút követő helyzettel és feladatokkal. Ez pedig gazdasági adottságaink feltárását, megismerését és minőségi kihasználását jelenti, hogy versenyképesek legyünk. Ugyanígy bizonyos az, hogy a jövő megoldásra váró kérdéseinek tengerében a szociális gondolat él. Szűkebb erdélyi viszonylatban az EMGE szorosra vett munkajerületén pedig megteremteni az összes mezőgazdasági szervezetek és intézmények munkaegységét, a szabadtársuláson nyugvó Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület szellemében és ezáltal minden alkotói erőttel annak a nagy magyar és erdélyi kérdésnek a megoldására vonulathasunk fel, amit történelmi jóvátétel-

nek neveznek. Mert csak így és csak ezen az uton alakulhat ki az államhatalommal is a szabadtársulásoknak az a munkarendszere, amely a kérdések teljes megoldásához vezetnek.

A Székelyföld után most Désen, az elsüllyedt magyar tájak egyik újjáéledő pontján ad magának találkozót Erdély magyar gazdanépe. Ezzel akarja ugyanis ország-világ előtt hangoztatni, hogy az elsüllyedt magyar világ kiemelésére és újjáteremtésére az összes magyar erők multhatatlan és gyors összefogására van szükség.

Kiírták a Mérnök Egylet idei nagy pályadíjait

A Magyar Mérnök és Építész Egylet kiírta ezévi pályadíjait. A Kéler Napoleon-pályadíj tárgya egy erdélyi nagyközség részére kultúrház és levéntoktató lakás tervezése. A pályadíj bronzérem. December 13-án jár le a pályázati határidő. A pályázat tárgya keretében tervezendő és 200 ülőhelyes előadóterem, amely színház- és mozielőadóok, valamint levénte tornaterem céljaira is használható, tehát színpadot, öltözőket is kell kiképezni. Ezenkívül könyvtárt, játékszobát, foglalkoztatótermet, 30—40 fő részére levénteállást, szolgálatot kell tervezni.

Az Éberling István pályadíj tárgya a kisöntözők tervezési és fejlesztésének műszaki, közgazdasági és szervezési megoldása. Tárgyalandó az öntözővíznek beszerzésére a gazdaság határához való vezetésére és az öntözőterületen való szétosztására, valamint a csapadékvizek eltávolítására szolgáló esatornák és esetleges gépberendezéseknek a gazdaság kis terjedelméhez mért legcélszerűbb kiviteli módjai.

A Kaylinger Mihály pályadíj tárgya Magyarország lakott területeinek egészséges ivóvíz ellátásáról szóló víz-építési, mint gépészeti és vegyészeti viszonylatban. December 30-án jár le a pályázati határidő, a díjazás a Kaylinger emlékérem és az alapítvány kétévi kamatjövödelme.

A Kossuth közgazdasági pályázat feladata a háború után meginduló hékés termelőmunka egyik leglényesebb területe, az ipari és munkáslakások építése, annak körében a telepítés ügye.

Az építészeti nagypályázat tétele a Nagyalföld északi peremén fekvő nagyobb mezőgazdasági üzem munkásai és tisztviselői részére építendő jóléti épület terve. Az épülethez sportpályákat is kell tervezni. A pályadíj az egylet aranyérme és középpénzjutalom.

Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok felhívása

A magyar nemzet léteért és jövőjéért folytatott háborúban álló országnak bensőségesen, esendően ünnepli meg június 18-án országgyarapító Kormányzó Urunk 75-ik születésnapját.

Ezt a napot őszinte szeretettel kívánja nemzetünk a trianoni megosonkítottág után újból erőre kapó magyarság ünnepnapjává tenni. A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala és a Baross Szövetség nagyvárad-i fiókja felkéri kereskedő tagjait, hogy ezen a napon esendben és méltóságteljesen emlékezzenek meg Főméltóságú Urunk születésnapjáról. Kéri tagjait, hogy ünnepeiket a közös elhatározás alapján június hó 18-án 12 órakor zárják be, hogy ezzel is kifejezésre juttassák a nap nagy fontosságát és ünnepélyességét.

Nagyvárad, 1943. június 16.

A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala
Baross Szövetség nagyvárad-i fiókja.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félvre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Készítők nem adnak vissza.

SZOBROT ÁLLIT HORTHY ISTVÁN EMLÉKÉRE A DÉLVIDÉKI SPORT-REPULÓ EGYESÜLET. A Magyar Tudósító jelenti: A Délvidéki Sportrepülő Egyesület országos mozgalmat indított, hogy a magyar repülés uttörőjének, vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettesnek szobrot állítsanak Szegeden. A napokban kiírják az országos pályázatot a szobor elkészítésére. Az elgondolás az, hogy a szobron és az azt körülvevő csoportozaton kitejezésre jusson a kormányzóhelyettes hatalmas mértékben kiemelkedő alakja mellett a repülés fejlődésének három szakasza, a modellekkel repülő, a vitorlázógépen repülő és a motoros gépen honvédelmi feladatra készülő magyar ifjúság. A szoborbizottság elnöki tisztét dr. Turkats Sándor szegedi főispán, a Sportrepülő Egyesület elnöke vállalta.

TÖBBEZER HIVÓT FOGADOTT A PAPA. Rómából jelentik: (MTI) A pápa szerdán több ezer hívőt, köztük sebesülteket, hadirokkantakat és fiatal házasságokat fogadott.

PAPSZENTELÉS. Nagyvárad, június 17. Dr. Scheffler János püspök szombaton szenteli pappá Vargha Lajos végzett nagyvárad papnövevényeket. Vargha Lajos Szegeden és Nagyváradon végezte tanulmányait. Szentelés után hazautazik szülőfalujába, Földeákra és itt mutatja be elő ezentmisesáldozatát.

Ünnepi istentisztelet június 18-án a nagyvárad evangélikus templomban. A Kormányzó Ur 75. születésnapja alkalmából a nagyvárad evangélikus templomban folyó hó 18-án, pénteken délelőtt 10 órakor lesz ünnepi istentisztelet, melyre az egyházközség elnöksége ezúton is meghívja a hivatalokat, hatóságokat, az egyház vezetőit és tagjait.

Felhívás a szakiskolát végzettekhez. A szakiskolát végzettek felhívja a Nemzeti Munkaközpont titkársága, hogy a saját ügyükben hétfőn 21-én este 7 órakor szíveskedjenek megjelenni a Nemzeti Munkaközpont székházában Szt. János-utca 56. szám alatt. NMK titkárság.

Nagy érdeklődés az erdélyi fürdők iránt. A Magyar Tudósító jelenti: Most indul a nyaralási szezon és már is megállapítható, hogy soha nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg az erdélyi fürdők iránt. A nagyobb fürdőhelyek penzsióit és jól berendezett villákat már lefoglalták, nemcsak júliusra, hanem nagyrészt augusztusra is. Az idejéhez hasonló jókialatásai még nem voltak Borszéknek, Gyilkostónak, Marosfőnek, Hargitafürdőnek és Tusnádfürdőnek. Érdekes az is és az idegenforgalom fejlődését bizonyítja, hogy a kisebbfürdők iránt is igen nagymértékben fokozódott az érdeklődés.

LÉGOLTALMI KÖZLEMÉNYEK. Otthomok tárolására előírt homokzacskók kaphatók a Légoltalmi Liga hivatalos helyiségében (Rákóczi-u. 13. I. em.) csütörtök, péntek és szombati napon és a jövő hét elején is fél 9 és 11 óra között délelőtt. Légoltalmi Liga Nagyvárad Csoportja.

DOKTORÁVATÁS. Lukács János ny. áll. tanító fiát, dr. Lukács Károly adótitkárát június 19-én avatják bölcsész-doktorrá a kolozsvári „Ferenc József” Tudományegyetemen.

AZ IPARTESTÜLET FAIPARI SZAKOSZTÁLYA értesíti azon tagokat, akik enyvutalványait még nem vették át, hogy folyó hó 18-án délig vegyék át, mert az át nem vett utalványokat megsemmisítjük. Elnökség.

AZ IPARTESTÜLET FAIPARI SZAKOSZTÁLYA a hadbavonult iparosok hozzátartozóinak felségélyezésére Mezey Mihály utca 4. szám alatti, saját helyiségében színter hozza Bónyi Adorján egyik legkedvesebb vigjátékát *A kis senki-t.* Széles Gábor rendezése alatt a próbák serényen folynak nagyszerű műkedvelőinkkel és már előre jóslhatjuk, hogy a közönség remekül pergő előadásban gyönyörködhet. Elnökség.

KOSZORUMEGVÁLTÁS. Mertz János koszorúmegváltás címén 20 pengőt fizetett be szerkesztőségünkbe a hadbavonultak hozzátartozóinak Mertz Lászlóné elhalálása alkalmával.

Rendkívüli mértékben csökkent az Egyesült Államok petrolumtermelése. Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Washingtoni jelentés szerint Ickes belügyminiszter kijelentette, hogy az Egyesült Államok petrolumtermelése rendkívüli mértékben csökkent és az Egyesült Államok behozatalra szorult.

Félórás légiriadó Berlinben. Berlinből jelentik: (MTI) A szerdára virradó éjjel Berlinben félórás légiriadó volt. Kár vagy veszteség nem történt.

Csokonaitól Ady Endré-ig
 (kis énekes antológia)
A magyar kabaré hőskora
 (chansoncyklus 1908).
 Francia chansónok és balladák stb. stb.

Medgyaszay Vilma műsorán
 június 19-én a Ref. kultúrpalotában
 Jegyek még korlátolt számban kaphatók a Nemzeti, Palas és Klein L. könyvkereskedésekben.

Koszorúmegváltás. Mertz Lászlóné elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címen a Vöröskereszt javára 20 pengőt adományozott Barabás Ferenc és családja. — Ugyanebből az alkalmából dr. Dobay Kálmán és felesége 20 pengőt küldött koszorúmegváltás címen lapunkhoz a Vöröskereszt céljaira.

A szív és a véredényrendszer megbetegedéseinek kezelésénél, különösen előrehaladott korban lévő egyéneknek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel éhgyomorral fél pohárral bevéve, csaknem nélkülözhetetlen segédeszköz, mert erőlködés nélküli, könnyű, lágy székletet biztosít. Kérdezze meg orvosát!

Felhívjuk a fodrásziparosokat, hogy a május havi szappan megérkezett és az erre szóló utalványokat folyó hó 21-én, hétfőn délután 3 órától osztatja ki az ipartestület helyiségében az elnökség.

A vas- és fémpari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akik 1943. május 13-tól június 15-ig bezárólag faszenet igényeltek, utalványukat a legrövidebb időn belül vegyék át, mert a lejárt utalványokért felelősséget nem vállalunk. Valamint az enyv és szesz utalványok is átvehetők. Elnökség.

Kodolányi János megrázó erejű társadalmi drámája.
Földindulás
 Főszerepben: Páger és Eszényi Olga.
 Pénteken utoljára: az APOLLO-ban.

BELVAROSI Csütörtökön utoljára:
Tokaji aszu
 Fedák Sári, Bordv, Bilicsy, Páloczv, Petthes.
 Péntektől:
Egyetlen éjszaka
 kényes problémájú francia film.

Jacobi világhírű operettje filmen. Csütörtöktől a CASINO-ban.
Leányvásár
 Főszereplői: Latabár, Szeletzky, Sárdy, Kiss Manyi, Vaszary.

Megállapították a színméz maximális árát. A MTI jelenti: A színméz legmagasabb fogyasztói árát kilogrammonként a következőkben állapították meg: Kilogrammos üvegekben öt pengő 50 fillér, félkilogrammos üvegekben öt pengő 52 fillér, negyedkilogrammos üvegekben öt pengő 64 fillér, nyolcadkilogrammos üvegekben öt pengő 80 fillér és az üvegetét.

AZ OSZTALYSORSJÁTÉK mai húzásaán tízezer pengőt nyert a 74.734 számú eorejegy. (Felelősség nélkül.)

ÉRTESETÉS. A csizmadiaipari szakosztály elnöksége tisztelettel értesíti tagjait, hogy a cérnautalványok átvétele végett Csarkó András Bém-u. 1. sz. a. szakosztályi jegyző urnál jelentkezzenek június hó 20-ig. Elnökség.

Varrógép, kerékpár javítások!
JAKAB műszeresznél
 KOSSUTH-U. 4.
 TELEFON: 23-30

Felhívás a vitézekhez
 A Vitézi Szék az alábbi közleményt küldte be szerkesztőségünkhez:
 A Vitézek Főkapitánya, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur öfömméltósága ezületesnapja alkalmából valamennyi vitéz (tiszt és legénység) felekezetenként és zárt rendben a rangban legidősebb vitéz vezetése mellett résztvenni tartozik. Római katolikusoknál a Székesegyházban 9 óra. reformátusoknál 10 órakor a Teleki-utcai nagytemplomban fog megtartatni. Gyülekezés a fent megjelölt idő előtt 10 perccel a templomok bejáraitól jobbra. Az istentisztelet idejének kezdetén a vitézek részére kijelölt helyek a vitézek által elfoglalandók. Pontos megjelenést megkövetelem.
 Székkapitány.

Ertesítés. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy rendes évi közgyűlést 1943. június hó 26-án délelőtt 10 órakor tartja meg, határozatlan képpesség esetén évi közgyűléstünk rárövekedő nap ugyanebbe az időbe, tehát 1943 június 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja Mezey Mihály-utca 4. szám alatti ipartestület nagytermében, melyre tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Napirend: Elnöki megnyitó és beszámoló, Titkári jelentés. Pénztári jelentés. Felügyelő bizottság jelentése, pénztári felmentvény megadása. Ujtagok véglegesítése. 1943—44. évi költségvetés jóváhagyása. Alapszabály módosítása. Aruállítás biztosítása.

MEGHÍVÓ

Az Érmelléki Takarékpénztár 1943. június 28-án d. e. 10 órakor Székelyhídon saját székházában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényesek meghívotnak.

- Tárgyak:
1. Alelnök-vezérigazgató javadalmazásának megállapítása.
 2. Egy igazgatósági tag lemondásának tudomásulvétele és két igazgatósági tag választása.
- Figyelmeztetés.** A közgyűlésen szavazataikat csak azok a részvényesek érvényesíthetik, akik saját neveikre szóló és a közgyűlést legalább 30 nappal megelőzőleg neveikre átírt részvényeiket az Igazolóbizottságnak a közgyűlés megnyitása előtt bemutatják.

Szerkesztői üzenetek

Névtelen levélíróknak. (Nagyvárad.) Már több ízben foglalkoztunk a névtelen levélírással kapcsolatban. Csodálkozunk, hogy ennek ellenére is próbálkozik. Ha valakinek panasa van és ha a panasz jogos és igaz, akkor nem kell félni a kiállástól. Azt írja levélében, hogy sok szegény asszony érdekében írta meg, mert túrhetetlen, hogy a fenyőfából készített gyújtóst drága pénzen árulják a boltokban, mikor még egy kis levelet sem lehet megfőzni egy köteggel. Azt is kérde, hogy kihez tartozik ennek a kérdésnek a megítélése: a polgármester úrhoz, vagy a főispán úrhoz. Emlékeztetünk a polgármester úr figyelmeztetését, aki felkérte a város polgárait, hogy panaszokkal forduljanak közvetlenül hozzá. Mi sem tudunk mást ajánlani. Egyébként megállapításai helytállóak. A tűzifa kérdése valóban megoldásra vár, különösen a szegénység számára. Mások azonban írjon rendes aláírással ellátott levelet.

Az Igazgatóság.

Rádió-műsor:

PÉNTEK, JUNIUS 18.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Zenekari művek.
11.15 Sovinsky László szalonzenekara.
11.40 Simon Margit felolvasása.
12.10 Légierők fuvózenekara.
12.50 Szórakoztató zene.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Beszélgetések.
15.05 A rádiózenekar műsorából.
15.25 Mogyorós István előadása.
16.00 Horthy emlékek Nagyváradon. Közvetítés.
17.00 A Budai Dalárda hangversenye.
17.40 Liszt: Magyar rapszódia.
17.50 Sportközlemények.
18.00 A magyar katonai útja. A Főméltóságú Kormányzó Ur születésnapján Endrődi Béla köszöntőjét elmondja Somlay Artur.
19.00 A Főméltóságú Kormányzó Urat 75. születésnapján Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök üdvözlő. Utána: Zúgnak Magyarország hangrangjai. Köszöntésüket elmondja v. Somogyváry Gyula.
19.15 Hinni és bízni nem szüntem meg soha! Mikrofonnal országgyarapító Kormányzó Urunk nyomában. Az összekötőszöveget elmondja Abonyi Géza.
20.10 Puccini- és Lehár-művek.
21.10 Ima egy születésnapon. Harsányi Zsolt előadása.
21.20 Magyar nóták.
22.40 Liszt: Esz-dur zongoraverseny.
23.00 A rádiózenekar műsorából.

Budapest II.

- 18.50 Gyorsírótanfolyam.
19.15 Magyar szerzők.
20.00 A kínai életbölcsesek.
20.45 Bercsey Anzelm Károly verseket ad elő.
Utána: Hírek.

SZOMBAT, JUNIUS 19.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Weidinger Ede szalonzenekara.
11.15 Bán János zongorázik.
11.40 Dr. báró Schröder Attila előadása.
12.10 Rendőrzene.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Magyar Revü Táncczenekar.
15.00 Filmrészletek.
15.30 Rásy Barna előadása.
16.00 Tasnády László dr. magyar nótákat zongorázik.
17.00 Dal, tánc, siker.
17.50 Paikert Géza előadása.
18.05 Linz Márta hegedül.
18.25 Hangképek innen-onnan.
19.00 Vidák József cigányzenekara.
19.40 Babay József előadása.
20.00 Mindenből mindenkinek.
22.15 Ki mit szeret?

Budapest II.

- (8.50 Mezőgazdasági felőra.
19.15 Csóka Béla énekel.
19.35 Kerékgyártó János előadása.
20.10 Céllovészet — honvédelem. A közvetítést vezeti Gyulai László
20.35 Saint-Saens: Hárfahegedű fantázia.
Utána: Hírek.

Szolgáltatás gyógszertárak:

II. CSOPORT:

A gyógszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathéig tart.

ARANYAS gyógszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.

FEHÉR KERESZT gyógszertár Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LÁSZLÓ gyógszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedűs I.) 19-29.

MEGVALTÓ gyógszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.

Nagy érdeklődés előzi meg a Nemzeti Munkaközpont munkás művészi irodalmi estjét

Vasárnap délelőtt a Nemzeti Munkaközpont műkedve'oi operettet adnak elő

Nagyvárad, június 17. Lapunk már több ízben foglalkozott a Nemzeti Munkaközpont rendezésében megtartandó munkás művészi és irodalmi esttel. Budapestben már több ízben rendeztek hasonló művészi és irodalmi estet, mindig a legnagyobb sikerrel. Nagyvárad az első vidéki város, ahol a művészi és irodalmi est megrendezésére kerül. Ugy a központ, mint a nagyvárad szervezete lázasan készülődik a ritka eseményre. A Nemzeti Munkaközpont kiváló műkedvelői mindent megtesznek, hogy a siker ne maradjon el és az est, valamint a matiné maradandó emléket hagyjon a közönség körében. A művészi és irodalmi est szombat este háromnegyed 7 órakor kezdődik a Szigligeti Színházban. Az ünnepség bevezető beszédét Szabó János NMK elnök, országgyűlési képviselő mondja. Beszél az est keretében dr. Soós István polgármester és dr. Szabó László országos NMK titkár. Szerepelnek még: Karácsonyi Margit rádió-

énekesnő, Géza Ottó munkásköltő, Baló Elemér színművész, Csurka Péter író, Nagy István NMK-titkár, Rácz Sándor, Antalfy Margit táncitanárnő tanítványai, Boda Boris 40 tagú gyermekzenekara és az NMK Carmen Dalkör. Közreműködik a Városi Vasut Fuvózenekara Bor-nemissza Zoltán vezényletével.

Vasárnap délelőtt az NMK műkedvelői délelőtt 11 órai kezdettel ugyancsak a Szigligeti Színházban előadják a Sár-garigófészek című operettet Hemly F. József rendezésében. Szerepelnek: Sturz Anna, Hemly F. József, Csenedom Julia, Balázy Antal, Babiák Irén, Fazekas Imre, Vad Margit, Alimán László, Nagy Julia Magyarai József, Varga Mária, Bojtor József, Borsi Imre, Balázy István, Csenedom Imre és Szücs Lajos. Az egyes számokat Poór Miklós NMK országos megbízott jelenti be.

Az ünnepi megnyilatkozásokat várta-szerie nagy érdeklődés előzi meg.

SPORT

Nagyváradon rendezik meg vasárnap a kerületi atlétikai bajnokság második fordulóját

Részvesznek azon a KAC, KEAC és a Nagyvárad SE is

Vasárnap az NSE rendezésében Nagyváradon lesz a kerületi egyesületi bajnokság második fordulóját, mely egyben az évad első komoly atlétikai versenye is. Részvesznek rajta a Kolozsvári AC és KEAC valamint a Nagyvárad SE és föl-vonultatják az összes számottevő ve-

senyzőiket a Nagyvárad SE ellen. A versenyen természetesen a Nagyvárad Sport Egylet is teljes atlétagárdáját felvonultatja, hogy kivívja magának a győzelmet.

A verseny részleteire következő számunkban még visszatérünk.

Tíz váradilevente-atléta vesz részt a pesti országos leventebajnokságon, a kolozsvári eredmények alapján

Feltűnő a fejlődés a múltévi teljesítményekkel szemben

A nagyvárad leventék atlétikájának fejlődésére mi sem nagyobb bizonyíték, mint az a szép eredmény, amit a kolozsvári hadtest atlétikai versenyén elérték. Belezay Andor testnevelési tanár, LE titkár vezetésével mentek Kolozsvárra leventéink és az alábbi eredményeket érték el:

Pünkösdi másodnapján a Nagyvárad Levente Egylet atlétái Belezay Andor LE titkár vezetésével résztvettek a kolozsvári hadtest atlétikai versenyén, melyen nagyon szépen szerepeltek. Eredmények:

110 m. gátfutás: I. Bertóthy 19.06 mp. 2. Pálincás 21 mp. 400 m. síkfutás II. korcsoportban: I. Galló 60.06 mp. 2. Török 62 mp. III. korcsoportban pedig 4. Kirschner 61.08 mp. 800 m. síkfutásban, II. korcsoportban: I. Páska 2.24 p. 2. Török 2.27.06 p. III. csoportban: I. Dimitrás 2.22.6 p. 1500 m. síkfutásban 2.

Bodnár 4.44 p., Magasugrásban I. Bondár 155 cm. 3. Pálincás 150 cm. Távolugrásban: 2. Snakovszky 5.34 m. 3. Pálincás 5.22 m. Súlylökésben. 2. Snakovszky 10.12 cm. 3. Babrik 9.26. 4. Krecsmáry 9.18 cm. Diszkoszvetésben: 1. Snakovszky 28.61 m. Gerelyvetésben: 2. Snakovszky 36.33 m.

A fenti eredmények alapján tíz nagyvárad levente fog indulni a budapesti országos leventebajnokságokon.

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb színes 1'80 P kapható

a "MAGYAR LAPOK" kiadóhivatalában

APRÓHIRDETÉSEK

Allást nyec

Könyvelésben és gépírásban jártas öskeresztény tisztviselőt azonnalra felve-szünk. Ajánlatokat fizetés megjelölésével Áruelosztó Társaság, Kalocsa címre kér-jük beküldeni. 220

Kocsisgazda helyettes keres Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár. Ka-tonaviselt ajánlkozók jelentkezzenek a vá-radszöllősi telepen 10—12 óra között. 226

Azonnali belépésre keresünk egy vil-lanyszerelőt, ki motorok kezelésében tel-jes jártassággal bír. Csak komoly mun-kaerő jelentkezését kérjük. Vegyi és Elel-miszteriari rt., Nagyvárad, Anyos Pál-u 2—6. alatt, személyzeti osztály. 222

Idősebb nyugdíjas férfit gondozásba vennék. Cim a kiadóban. 224

Baromfi tenyésztéshez jól értő szak-embert keresünk állandó alkalmaztatásra. Ajánlatokat Vegyi- és Elelmszteriari r. t.-hoz, Anyos Pál-u. 2—6. 227

Öskeresztény gyors- és gépirónót ke-res itteni nagybub vállalat. Érettségizeti gyakorlott munkaerők kézzel írott aján-latai „Németül tudó előnyben" jellegre a kiadóba kéretnek. 232

Társat 30—50 ezer pengővel bórkeres-kedéshez keresek, ki könyvelést vállalja. Cim a kiadóban. 228

Munkásnők felvételi előjegyzését főze-lékszárító üzemünk részére megkezdjük, jelentkezés a Vegyi- és Elelmszteriari r. t. Nagyvárad, Anyos Pál-utca 2—6. alatt. 229

Ügyes leányt felvesz Bagossy, Bihari Nyomdája, Hitler A.-u. 3. 231

Allást keces

Érettségizett, mérlegképes könyvelő, gépiró, adó és bankügyletekben jártas, — könyvelői állást vállal. „Öskeresztény" je-llege kiadóba. 234

Adás-vétel

Uj cserépkályhák készítését, cserép-kályhák atrakását, szabadalmazott fu-tószerekkel, készíti Beesenyi István kályhák, Huszár-utca 23. Telefon 29—89

Eladó kitünő karban lévő 2 darab nagy legyező-fotóly Hitler Adolf-utca 15. fsz. 2. 225

Eladó egy hibátlan fürdőkád és egy vaskályha, Csáky-u. 32. 230

Nyilonféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és min-dennemű férgek irtását, 38 évi gyakor-lattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petert mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Lakás

Elcserélném azonnal 2 szobás, fürdő-szobás, 2 erkélyes, összkomfortos lakáso-mat, 3 vagy 4 szobás lakással. Putnik, Horthy Miklós-ut 19.

Elveszett

Eltűnt Szalárdról Jánki Dezső bihari 9 éves kisfiu, barna haju, piros arcu, két rövid nadrágba, leventesapkával, mezt-láb. Kérem, aki látta, vagy tudja, hol van, jelentse a bihari községhezán. 233

RIADÓTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paul Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépen, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.